

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Χρονικά δημειώματα τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ.

2. — Ἐσώθεν τοῦ ναοῦ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κίονος ἀναγινώσκονται τάδε :

« † Ἐσφυατρίσθη ὁ πάνσεπτος καὶ θεῖος ναὸς οὗτος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης τοῦ καπετάν Ἀναστάση καὶ καπετάν Δημήτρη ἀπὸ τὴν νῆσον Σκόπελον καὶ Τρίκερη ».

Τὸ κωδονοστάσιον τοῦ ναοῦ τούτου φκοδόμηται βραδυτέρων. Ἐνεκα δὲ τοῦ ὕψους ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφὴ εἶναι δυσανάγνωστος. Τῷ δὲ 1851 ἀνηγέρθη τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων. Μέχρι δὲ τοῦ 1892 ἓνα μόνον ναὸν ἐκέκτητο ἡ πόλις τοῦ Ἀλμυροῦ καθεδρικόν. Τῷ δὲ 1892 ἡ ὀθωμανικὴ κοινότης ἐδωρήσατο τῇ ὀρθοδόξῳ κοινότητι ἴδιον κτῆμα, κείμενον ὀπισθεν τοῦ πρῶην Διοικητηρίου· ἐν αὐτῷ ἀνευρέθη ἀρχαῖος ὀρθογώνιος λίθος ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, φέρων γεγλυμμένον ἀπλοῦν σταυρὸν καὶ τὰ γράμματα :

3. —

IC

† CO'C NAO'C CTOS ΘΕΙΕ ΝΑΕ' ΚΥ
ΟΠΟΙΗΕΝΑΡΧΗΣ ΜΙΧΑΗΛ ΒΕΛΕΣΙΝΣ

Σὸς ναὸς οὗτος, θεῖε ναὶ Κυρίου,
Ὁ Ποιμενάρχης Μιχαήλ Βελεστίνου.

XC

ΔΟΜΗΤΟΣ

CVNOΔ

Δομητός

συνὸδ

Ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ Bulletin de Correspondance Hellénique (τομ. XV, p. 565. n° 4.). ἐσφαλμένως δ' ἐγράφη ἐκεῖ ἀντὶ ΔΟΜΗΤΟΣ, ΑΟΜΔ, διότι τὸ πρῶτον στοιχεῖον δὲν εἶναι Α, ὡς κακῶς πρὶν εἶχον ἀναγνώσει, ἀλλὰ Δ, ἔχον προεκτεταμμένα τὰ σκέλη, ὡς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς εἴθισται, οἷον : Α. Τὸ δὲ ἐνδιαφέρον ἐκ ταύτης εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκόπου Βελεστίνου Μιχαήλ. Πότε ἦν ὁ Βελεστίνος ἐπισκοπῇ ; ἀγνώστον. Ἐκ ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς δηλοῦται ὅτι ὁ Ἀλμυρὸς ὑπήγετο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βελεστίνου.

4. — Ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς ἐξ ἀρχαίου ὀρθογωνίου λίθου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀναγινώσκειται ἡ ἐπιγραφὴ :

ΤΗ, 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1892.

ΧΡΙΣΤΩ, ΣΩΤΗΡΙ

ΚΑΙ ΤΩ, ΑΓΙΩ, ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΙ
ΔΗΜΗΤΡΙΩ, ΤΩ, ΜΥΡΟΒΛΗΤΗ, ΟΙ
ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΤΟΙΚΟΙ ΑΛΜΥΡΟΥ
ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΟΝΤΩΝ ΦΙΛΟΤΙΜΗΣΑΜΕ
ΝΟΙ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΝΕΘΗΚΑΝ
. ΟΠΩΣ ΕΧΟΙΕΝ ΚΑΤΑ
ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΤΩ, ΘΕΩ, ΘΡΗΣΚΕΥΕΙΝ

*) Ἰδε ἀριθ. 46, σελ. 915—917.

ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ
ΕΝ ΕΤΕΙ ΛΩΒ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΚΣ

Ἐν τὸς δὲ τοῦ τοῖχου ἐγρᾶφῃ ἡ αὐτὴ ἐπιγραφὴ ἐν θεσσαλικῷ ἰδιώματι, ἥτις προῶρισται νὰ χαραχθῇ ἐν τῷ νῦν ἀνεγερθησομένῳ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Δημητρίου.

Χριστοὶ Σουτεῖρι

καὶ τοῖ ἁγίοι μεγαλομάρτυρι [Δαματρίοι, τοῖ Μυροβλήτῃ] οἱ κατοικέοντες καὶ μετοικέοντες ἐν τῇ πόλει τοῖ Ἀλμυροῖ] ἐς τοῦν ἐνεόντων φιλοτιμησάμενοι τὸν ἱερὸν] ὀνεθείκαεν ὅσκα ἔχοιεν κατὰ πάτρια τοῖ θεοῖ θρασκειύμεν. Ἀρχιερατεύοντος ἐν Λαρίσῃ Νεοφύτου. (ἡ αὐτὴ χρονολογία).

5. — Κουρφαλί. — Ναὸς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου. Ἐπὶ τῆς θύρας δεξιὰ τῷ εἰσιόντι·

« 1843 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 25. »

Ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου.

† « Ὁ Πανσεβασμῖος καὶ θεῖος ναὸς οὗτος τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου ἀνηγέρθη διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδων τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τοῦ χωρίου Κουρφαλίου, ἀρχιερατεύοντος τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἡμῶν ἐν Ἀλμυρῷ κύρ. κύρ. Ἰωακείμ. Ἐν ἔτει σω(τηρίῳ) ΛΩΜΓ' (1843) Ἰανουαρίου 25 ».

6. — Αὐδύριον. — Ναὸς τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους μετὰ κωδωναστασίου.

† « Ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων ὁ πάνσεπτος καὶ θεῖος ναὸς οὗτος τοῦ ἐν Ἀγίοις Πα(τρὸς) ἡμῶν Χαραλάμπους, ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ διὰ συνδρομῆς, κόπου τε καὶ μόχθου τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τοῦ χωρίου Αὐδινίου τοῦ Ἀλμυροῦ, ἀρχιερατεύοντος Ἀλμυροῦ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρίου κυρίου Ἰωακείμ ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1831 ».

Ἀμφότεραι αὗται αἱ ἐπιγραφαὶ μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπισκόπου Ἀλμυροῦ Ἰωακείμ, ἀποβιώσαντος τῷ 1844 ἐν Ἀλμυρῷ. Ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ μαρμαρίνῃ πλάξ ἔχει τὴν δε τὴν ἐπιγραφὴν.

« Ὑπὸ τὸ μάρμαρον τοῦτο κεῖται ὁ γέρον Ἰωακείμ Ζητουρίου ἀπὸ μεγάλα Βραχινὰ τῶν Ἀγραφῶν, ἀρχιερατεύσας εἰς τὸ μείναν τῆς ἐπαρχίας του μέρος Ἀλμυρὸν καὶ Κοκὸσε χρόνους δώδεκα. Ἐν Ἀλμυρῷ 1844 ».

Τοῦ αὐτοῦ σφύζεται καὶ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Κουτζίμπασην Κωφῶν, ἀνευρεθεῖσα ἐν τινι Εὐαγγελίῳ.

« Κύριε Νικόλα Κουτζάμπασῃ τοῦ χωρίου Κωφούς, εὐχόμεθ' σε πατρικῶς ! Κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Δερβέναχα Ρακῆπ ἐφέντη Βάσσιαν ἐκάμαμεν ἀφορεστικὰ δι' ὅλα τὰ χωρία, ὡς εἶναι γνωστὸν σας, ἐκ τῶν ὁποίων στέλλομεν ἐν καὶ διὰ τὸ χωρίον σας· λοιπὸν νὰ προστάξῃτε διὰ νὰ διαβαστῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὰς τὰς τρεῖς ἡμέρας ὅπου εἶναι ἑορταί· ἔτζι κἄμετε.

Ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας Ξενιάς τῇ 15 Ἰανουαρίου 1844.

† Ὁ Κοκουσίῳ καὶ Ἀλμυρῷ Ἰωακείμ.

εὐχέτης σου»

Φαίνεται, ὅτι ἡ ἐπαρχία Ἀλμυροῦ πρὸ τοῦ 1832 ὑπῆγετο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Λαμίας, ἀπὸ πότε ὅμως; ἀπὸ δὲ τοῦ 1832 μέχρι τοῦ 1844 ἡρχιεράτευεν εἰς τὸ μεῖναι τῆς Ἐπαρχίας τοῦ μέρους Ἀλμυρὸν καὶ Κοκκασίον πρὶν Ζητουνίου Ἰωακείμ. Διὰ τὸ ὅτι Ἰωακείμ ἀπεσύρθη εἰς Ἀλμυρὸν ἐκ τῆς ἑδρας του; ἀγνοοῦμεν. Γνωρίζομεν μόνον, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωακείμ προέτειναν οἱ κάτοικοι ὡς ὑποψήφιον διάδοχον ἐκείνου τὸν ἐπιζῶντα ἤδη ἡγούμενον τῆς Μονῆς Ξενίης Γαβριήλ, ἀποποιηθέντα ν' ἀνταλλάξῃ τὴν ἡγουμένην πρὸς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα. Ἐκτοτε, κατὰ τὸν Ἀραβαντηνὸν (Χρονογρ. Ἡπείρου τόμ. Β') ἡ Ἐπαρχία Ἀλμυροῦ κατὰ τὸ 1854 ὑπῆγετο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Θαυμακοῦ. Βραδύτερον δὲ ἠνώθη τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Λαρίσης, ἧς ὁ μητροπολίτης διὰ λόγους ἰδιοτελείας παρεκώλυσε τὴν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐγκατάστασιν νέου ἐπισκόπου. Ἐξακολουθεῖ λοιπὸν κατ' αὐγουστον ἐκάστου ἔτους νὰ ἐπισκέπτηται καὶ τὴν πόλιν Ἀλμυροῦ, τελῶν ἐν αὐτῇ ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν καὶ εὐλογῶν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.

Ἐν τῇ προμετωπίδι ἐκκλησιαστικοῦ τινος βιβλίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου εὐρισκομένου ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς.

«Ἐτος 1880. Κάνο ἐνθήμεση ὅτι ὅταν πέθανε ὁ μακαρίτης Δ: Ἀργυρόπουλος 1878 ἄφσε στὴν ἐκκλησίαν τῶν μῆλων στὴν Κεφάλωση τὸ δικό του νὰ ᾔνη χτίμα τσ' Ἐκκλησίας καὶ ἐνικιάσαμεν εἰς τὸν Νικόλα Βούργαριν διὰ λίρας χρυσᾶς πραγματικᾶς 111 ἀριθ. 111».

30 Ὀκτωβρίου.

Ἡ σημείωσις αὕτη ὅσῳ νέα καὶ ἀτελής καὶ ἐὰν εἶναι, εἶναι ἡμῖν μεγίστου ἐνδιαφέροντος ἀξία, ἅτε σχετιζομένη πρὸς τι ἐπίσημον συμβῆλαιον ἐκμισθώσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου ὑδρομύλου ἐν τῇ Κεφαλῶσει, κτήματος τοῦ ἀειμνήστου Δ. Ἀργυροπούλου, δωρηθέντος διὰ διαθήκης κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ (τῷ 1878) εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ κατόπιν ἀπαλλοτριωθέντος ὑπὸ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, καὶ κατεχομένου νῦν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τριανταφύλλου Δ. Ἀργυροπούλου. Δι' αὐτοῦ καταδείκνυται κατὰ πόσον οἱ κάτοικοι Ἀλμυροῦ τιμῶσι τὰ καλὰ καὶ ἀγαπῶσι τὴν πατρίδα των· ἔχει δὲ ὧδε:

«Οἱ ὑποφαινόμενοι ἄφ' ἐνὸς ἔφοροι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὁ Στέριος Σαμαρᾶς καὶ Νικόλαος Ντσιάφας καὶ ἄφ' ἑτέρου ὁ Νικόλαος Τόλης ἐσυμφώνησαν τάδε:

Οἱ πρῶτοι ἔχοντες ἰδιοκτησίαν τὸν εἰς Κεφάλωση μύλον παραχωροῦσι μὲ τὸ ἐνόμιον αὐτὸν εἰς τὸν δεῦτερον ἐπὶ ἓν ἔτος ὁλόκληρον ἀπὸ σήμερον, δηλ. ἀπὸ 26 Ὀκτωβρ. 1880 μέχρι τοῦ 26 Ὀκτωβρ. 1881 ὁγδοήκοντα ἓν, διὰ λίρας Τουρκίας χρυσᾶς 111 ἡτοι ἑκατὸν ἐνδεκα, αἵτινες θὰ πληρώνωνται κατὰ μῆνα τὸ ἀνάλογον καὶ ὅταν ἐπέλθῃ ἀργοπορία εἰς τὴν πληρωμὴν θὰ πληρώνηται καὶ ὁ τόκος αὐτῶν· ἡ δὲ πληρωμὴ θὰ γίνηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν κύριον Ἀριστέιδην Ἀργυρόπουλον, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔπειτα οἱ ἰδιο-

κτῆται θὰ συνεννοῶνται· ὁ δεῦτερος ἀνεδέχθη νὰ διορθώσῃ καὶ τὰς πέτρας τοῦ μύλου, τὴν καρούταν καὶ φτερωτὴν, τῶν ὁποίων τὰ ἡμερομίσθια καὶ ὅλη ἡ ἐργασία θὰ ᾔνη εἰς βάρος του, οἱ δὲ πρῶτοι ὀφείλουσιν, ὅταν λείψουν πέτραις διὰ τὰ λιθάρια τοῦ μύλου ὡς καὶ σανίδια καὶ ἄλλη ξυλικὴ διὰ τὴν καρούταν, νὰ τὰ ἀγοράζωσιν αὐτοὶ καὶ τὰ παραδίδωσιν ἐντὸς τοῦ μύλου εἰς τὸν δεῦτερον· προσέτι εἰς βάρος τῶν πρῶτων εἶναι καὶ τὸ διόρθωμα τοῦ αὐλακίου, τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Μάρτιον, ὁ δὲ δεῦτερος ὑπόσχεται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ διορθώσῃ καλῶς τὸν μύλον, ὥστε νὰ ἐβγάξῃ περισσότερον τῶν 50 Σταμπολίων σιτάρι τὸ ἡμερονύκτιον καὶ ὅχι ὀλιγότερον, ἄλλως τε εἶναι ὑπεύθυνος εἰς τὴν ἐκ νέου ἐπισκευὴν αὐτοῦ, ἐννοούμενα τὰ ἔξοδα εἰς βάρος του. Ἐγένοντο δύο ἡμισα διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀλμυρός, 26 Ὀκτωβρίου 1880.

Καγὼ ὁ ὑποφαινόμενος ἐγγυῶμαι δι' ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Νικολάου Τόλη καθὼς καὶ διὰ τὴν ὁλοσχερῇ ἀπόδοσιν χρημάτων μέχρι τελείας ἐξοφλήσεως τοῦ παρόντος ἐγγράφου· αὐθημερόν.

I. Γιαννόπουλος.

Οἱ συμβαλλόμενοι

Ἀ. Οἰκονομίδης

Ν. Τσιάφας

Στέριος Σαμαρᾶς

Δ. Βαλαμουτόπουλος

Ν. Τόλης μυλωθρός.

Ὅπισθεν τοῦ προκειμένου ἐγγράφου φέρεται τουρκιστὶ διστιχὸς σημείωσις ἐξοφλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπιτετραμμένου ὑπαλλήλου τῆς διοικήσεως καὶ σφραγίς τουρκικὴ. Δραπετεύσαντος τοῦ μυλωθοῦ ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ τὸ ποσὸν τῶν 111 λιρῶν ἐντόκως εἰς τὸν Τριανταφύλλον Ἀργυρόπουλον, ἐξακολουθοῦντα παρανόμως, καθ' ἡμᾶς, νὰ κατέχῃ τὸν ὑδρομύλον τοῦτον.

Ἐν τῇ θέσει Τσεγγέλι ὑπάρχει ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τῷ εἰσιόντι κειμένης θύρας πλάξ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἐντετειχισμένη φέρει τὴν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν δημοσιευθεῖσαν ἄλλοτε ἐν τῷ Bulletin (XIV. p. 244 n° 7 —).

+

ΜΗ
ΜΙΟΝ
ΔΙΑΤΕ
ΡΟΝΤ
ΑΙΩΑΝ
ΝΟΥ . . .
ΚΩΤΡΕ
ΒΙ

Ἐπὶ δὲ τῆς Ἀγίας Τραπεζῆς ΜΝΗΣΘΗΤΙ ΚΕ
ΤΣ ΔΔΛΣ ΤΣ ΘΕΟΥ ΙΩΑΝΝΣ

Ἐν Ἀλμυρῷ.

(Ἀκολουθεῖ).

N. I. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.